

MEDYA TAKİP DOSYASI

21 Ağustos 2025 Perşembe

İÇİNDEKİLER

ENERJİ ŞİRKETLERİNE SORUŞTURMA DALGASI	3
SOCAR, TÜRKİYE' YE 7 MİLYAR \$ YATIRACAK	5
İKLİM KANUNUNDA ADİL GEÇİŞ" YETERSİZ.....	6
BM GENEL SEKRETERİ GUTERRES: FOSİL YAKIT ÇAĞI SONA ERDİ.....	8

05

ENERJİ ŞİRKETLERİNE SORUŞTURMA DALGASI

Enerji şirketlerine soruşturma dalgası

Arz-talep dengesini sağlamak için üretimlerini ayarlamadıkları gerekçesiyle 66 enerji şirketi hakkında soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma nedeniyle şirketler para cezası, idari yaptırımlar ve lisans iptaliyle karşı karşıya kalabilir.

Bloomberg'de yer alan habere göre, **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)** 66 şirkete mektup göndererek 2020-2024 yılları arasındaki 4 yıllık dönemde verilen üretim talimatlarına neden uyulmadığına dair açıklama istedi. **EPDK**'nın söz konusu mektubunda inceleme sonucunda şirketlere para cezası, idari yaptırımlar

ve lisans iptali uygulanabileceği de ifade edildi. Soruşturma başlatılan şirketlerin büyük bölümünün doğal gaz ve **hidroelektrik**

santralleri oluştururken; elektrik santralleri arasında talimatlara uyulmama oranının arttığına da dikkat çekildi.

Talimatlara uyulmaması neticesinde **Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ)** dengeleme maliyetini artırdığına işaret edildi. Resmi kaynaklarda edinilen bilgiye göre, şirketlerin **TEİAŞ**'in arz güvenliğini sağlamak üzere **elektrik üretim** şirketlerine verdiği YAL (yük-al), YAT (yük-at) talimatlarına uymadığı belirtildi. Bu nedenle yapılan rutin bir işlem olduğu öğrenildi. **Elektrik Üreticileri Derneği (EÜD)**, bu ay **EPDK**'ya gönderdiği bir yazıda, üretimin artırılması veya azaltılmasına yönelik talimatların çoğunluklar uygulanabilir olmadığına vurgu yapmıştı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI YILMAZ:

Socar, Türkiye'ye 7 milyar \$ yatıracak

■ Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Socar'ın Türkiye'ye 7 milyar dolarlık yatırım planladığını söyledi. Socar'ın 18 milyar doları aşan yatırımıyla ülkede en çok yatırım gerçekleştiren yabancı şirket olduğunu hatırlatan Yılmaz "Azerbaycan doğal gazının Türkiye üzerinden Suriye'ye sevki ülkelerimiz arasındaki yakın iş birliği ve eş güdümle mümkün olabildi" dedi. Şirketin sürdürülebilir havacılık yakıtı üretimi gibi AR-GE çalışmalarının, Türkiye'nin 2053 net sıfır hedefiyle uyumlu olduğunu da söyleyen Yılmaz "Azerbaycan'dan daha büyük hacimlerde gaz tedariki için gerçekleştirilecek yatırımlar, Türkmen gazının Azerbaycan ve Türkiye üzerinden ihracı konusunda iş birliğimizi geliştirmemiz, önümüzdeki yıllarda birlikte atacağımız en önemli adımlar arasında yer almaktadır. Bir diğer kritik iş birliğini de yakın zamanda Suriye'de başlattık" dedi.

TEPAV DEĞERLENDİRME RAPORU:

İklim Kanunu'nda "adil geçiş" yetersiz

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), geçen ay kabul edilen İklim Kanunu'nda, "adil geçiş" politikalarının yetersiz olduğuna vurgu yaparken, sosyal kırılgan grupların korunmasını öngören finansman mekanizmalarının eksik olduğu eleştirisinde bulundu. Vakfın üçüncüsü yayımlanan İklim Kanunu değerlendirme raporunda, denetim mekanizmasının zayıf tasarlandığına ve toplumsal ka-

tılımın sadece danışma düzeyinde bırakıldığına da işaret edildi. **Emisyon Ticaret Sistemi** (ETS) gelirlerinden adil geçiş için ayrılan payınsınırlı ve zorunlu olmadığı vurgulanan raporda, etkin bir sistem için ETS gelirlerinin en az yüzde 30'unun adil geçiş politikalarına tahsis edilmesi, ikincil düzenlemelerin şeffaf süreçlerle hazırlanması ve bağımsız denetim kurumlarının kurulması gerektiği belirtildi. /03

TEPAV ANALİZİ: DENETİM MEKANİZMASI VE TOPLUMSAL KATILIMDA EKSİKLİK BULUNUYOR

“İklim Kanunu'nda stratejik sektörlerin desteklenmesine yönelik belirsizlikler var”

HÜSEYİN GÖKÇE/ANKARA

TEPAV, Temmuz ayı başında kabul edilen İklim Kanunu'na yönelik hazırladığı değerlendirme raporlarının üçüncüsünü yayımladı. Raporda, kanunun adil geçiş politikalarının yetersiz olduğuna vurgu yapılırken, sosyal kırılgan grupların korunmasını öngören finansman mekanizmalarının eksik olduğu bildirildi. Kanunda stratejik sektörlerin desteklenmesine yönelik belirsizliklerin bulunduğu dikkat çekilen analizde, denetim mekanizması ve toplumsal katılımı da eksiklikler bulunduğu altı çizildi.

Kanun ile **iklim değişikliği** mücadelesi için oluşturulan finansman kaynaklarının kullanımını hedeflendiğine dikkat çekilen analizde, hangi yatırımların, hangi ölçütlere göre destekleneceğinin net olmadığı vurgulandı.

Paris Anlaşması yükümlülükleri doğrultusunda azaltım ve uyum politikalarının birlikte ele alınması gerektiğine dikkat çekilirken, kanunun bu dengeyi kuramadığının altı çiziliyor. Özel sektör ve kamu kurumlarının yeşil dönüşüme finansal katılımı ise ikincil mevzuata bırakılmış, stratejik sektörlerin ve destek türlerinin belirlenmesi belirsizliğinin koruduğuna değiniliyor.

İklim finansmanı kararları Ba-

■ “ETS gelirinin en az yüzde 30'u adil geçiş tahsis edilmeli”

İklim Kanununu önemli bir adım olarak nitelendiren analizin son bölümünde, bunun etkili olabilmesi için şeffaf veri yönetimi ve sosyal adaleti gözetilen mekanizmaların oluşturulması gerektiği aktarılıyor. **Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)** gelirlerinin en az yüzde 30'unun adil

geçiş politikalarına tahsis edilmesi yanı sıra “İkincil düzenlemelerin katılımcı ve şeffaf süreçlerle hazırlanması, veri yönetiminde çok aktörlü ve demokratik yapılar kurulması, denetim sisteminin güçlendirilerek bağımsız ve hesap verebilir kurumların oluşturulması gerekir” gibi öneriler de getiriliyor.

kanlığa bırakılırken, Cumhurbaşkanlığı makamının dışarıda tutulduğu kaydediliyor ve bu durumun kurumsal uyumsuzluk ve politika sahiplenilmesinde zayıflık yaratabileceği belirtiliyor.

“Hangi sektörlerin destekleneceği belirsiz”

“Adil geçiş” kanunda sosyal kırılgan grupların korunması olarak tanımlanıyor ancak bu konuda yol haritası ve finansman mekanizmasının eksik olduğu vurgulanıyor. ETS gelirlerinden adil geçiş için ayrılan payın yüzde 10 ile sınırlandırıldığı ancak bunun da zorunlu olmadığına değinilerek, “Hangi sektörlerin, bölgelerin ve sosyal grupların destekleneceğine

dair somut analiz ve planlama yok. Avrupa Birliği'nin çok katmanlı ve bağlayıcı adil geçiş mekanizmalarıyla kıyaslandığında Türkiye'nin yaklaşımı oldukça sınırlı kalıyor” ifadeleri kullanılıyor.

“Başkanlıkla güç yoğunlaşması oluyor”

Kanun'da etkin bir denetim sistemi oluşturulmaması ve **iklim Değişikliği** Başkanlığı'nın hem uygulayıcı hem karar alıcı hem de raporlayıcı olarak konumlandırılması güç yoğunlaşması sorununu doğurduğuna işaret ediliyor. Bu noktada STK'lar, uzman örgütler ve sendikaların karar süreçlerine katılımının sadece danışma düzeyinde kalması eleştiriliyor.

Dış Haber

BM Genel Sekreteri Guterres: Fosil yakıt çağı sona erdi

Birleşmiş Milletler (United Nations-UN) Genel Sekreteri António Guterres, New York'taki BM Genel Merkezinde yaptığı konuşmasında yenilenebilir enerjiye geçişte dünyanın "dönüşü olmayan noktayı geçtiğini" ifade ederek hükümetlere, Brezilya'da Kasım ayında yapılacak COP30 İklim Zirvesi öncesinde kapsamlı yeni iklim planları sunmaları çağrısında bulundu.

Fırsat Anı: Temiz Enerji Çağını Hızlandırmak başlıklı konuşma, küresel enerji ve finans kuruluşlarının ortaklığında hazırlanan bir BM Teknik Raporu eşliğinde gerçekleştirildi. Artan temiz enerji yatırımlarından ve fosil yakıtları geride bırakan güneş ve rüzgâr enerjisi maliyetlerindeki düşüşten söz eden Guterres: "Sadece parayı takip edin." diyerek, geçen yıl temiz enerjiye 2 trilyon dolar harcadığını, bunun fosil yakıtlara yapılan yatırımdan 800 milyar dolar daha fazla olduğunu ve temiz enerji yatırımlarının son on yılda neredeyse yüzde 70 artış gösterdiğini dile getirdi.

Maliyet Devrimi

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın (International Renewable Energy Agency- IRENA) yeni verilerine göre, bir zamanlar dört kat daha pahalı olan güneş enerjisi, artık fosil yakıtlardan yüzde 41 daha ucuz. Benzer şekilde, açık deniz rüzgâr enerjisi de yüzde 53 daha ucuz ve dünya çapında yeni yenilenebilir enerji kaynaklarının yüzde 90'ından fazlası en ucuz yeni fosil yakıt alternatiflerinden daha ucuz. "Bu sadece bir güç değişimi değil. Bu bir olasılık değişimi." ifadelerini kullanan Guterres, yenilenebilir enerji kaynaklarının küresel kurulu güç kapasitesinde fosil yakıtlarla neredeyse aynı seviyeye geldiğini ve geçen yıl "neredeyse tüm yeni güç kapasitesinin" yenilenebilir kaynaklardan elde edildiğini belirtti.

Temiz enerji durdurulamaz

Guterres, temiz enerji geleceğinin "artık bir vaat değil, bir gerçek" olduğunu vurgulayarak hiçbir hükümet, endüstri veya özel çıkarın bunu durduramayacağını ifade etti. Ülkelere ulusal iklim planlarını odaklanma çağrısında bulunan Guterres, emisyonların yüzde 80'inden sorumlu olan G20 ülkelerini 1,5° C sınıma uygun yeni planlar hazırlamaya ve bunları Eylül ayında gerçekleştirilecek BM Genel Ku-

rulu sırasında düzenlenecek üst düzey bir zirvede sunmaya davet etti. Hedeflerin, "2030 yılına kadar enerji verimliliğini iki katına ve yenilenebilir enerji kapasitesini üç katına çıkarmak" ve "fosil yakıtlardan uzaklaşmayı hızlandırmak" olması gerektiğini de sözlerine ekledi.

Gerçek enerji bağımsızlığı

Genel Sekreter ayrıca fosil yakıtlara bağımlılığın jeopolitik risklerine de dikkat çekti. Günümüzde enerji güvenliğine yönelik en büyük tehdidin fosil yakıtlar olduğunu ifade ederek Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından yaşanan fiyat dalgalanmalarına değindi ve "Güneş ışığı için fiyat artışı yok, rüzgâr için ambargo yok. Yenilenebilir enerji gerçek enerji güvenliği, gerçek enerji bağımsızlığı ve fosil yakıtların değişkenliği noktasında gerçek özgürlük demek." ifadelerini kaydetti.

Altı fırsat alanı

Guterres, geçişi hızlandırmak için altı "fırsat alanı" belirledi: iklim planı tutkusu, modern şebekeler, sürdürülebilir talep,

adil geçiş, ticaret reformu ve gelişmekte olan piyasalar için finansman. Bu alanlardan "finansmanın" tıkanma noktası olduğunu belirten Guterres, açıklamalarına şu ifadelerle devam etti: "Dünyanın en iyi güneş enerjisi kaynaklarının yüzde 60'ına sahip olan Afrika, geçen yıl küresel temiz enerji yatırımının sadece yüzde 2'sini gerçekleştirdi. Geçtiğimiz on yılda temiz enerji için harcanan her beş doların sadece biri Çin dışındaki gelişmekte olan ve az gelişmiş ekonomilere gitti. 1,5 derece-lik sınırı aşılıp ve küresel erişimin sağlanması için 2030 yılına kadar akışın beş kat artması gerekiyor."

Küresel finansın reformdan geçirilmesi, daha güçlü kalkınma bankalarına duyulan ihtiyaç ve iklim takası da dahil olmak üzere borç indirimi konularında çağrıda bulunan Guterres: "Tarih boyunca enerji insanlığın kaderini belirledi. Şimdi yeni bir enerji çağının şafağındayız. Fosil yakıtlar artık yolun sonuna yaklaşıyor. Temiz bir enerji çağı başlıyor." ifadeleriyle konuşmasını tamamladı.